

Bruk av responsteknologi i forelesninger: Erfaringer fra «Praksisstudiet» ved UiBs tannlegeutdanning

Rune Johan Krumsvik, Lise Øen Jones og Kristin S. Klock

Digital undervisning blir i disse koronatider ofte assosiert med nettundervisning via Zoom, Teams, etc., mens den før pandemien var mest knyttet til fysiske rom hvor undervisere brukte digitale verktøy. Vi gjennomførte en undervisningsstudie i perioden 2010–2019 i et auditorium med rundt 50 studenter og praksisveiledere knyttet til det årlige «Praksisstudiet» ved UiBs tannlegeutdanning (1). Vi ønsket å se nærmere på om det var mulig å skape mer interaktivitet under forelesninger.

Bakteppet for studien er prosjektet «Formativ vurdering i høyere utdanning» (<https://app.cristin.no/projects/show.jsf?id=516274>) hvor man allerede i 2007 erkjente at undervisning ikke bare kan basere seg på presentasjon av forskningsbasert kunnskap (empirisk forskning), men også at man må ta i bruk forskningsbaserte undervisningsformer. Vi valgte så ut en årlig forelesning knyttet til «Praksisstudiet» hvor praksisveiledning var hovedtema og hvor man hadde velkjente undervisningsmessige utfordringer. For da, som nå, ble det stilt spørsmål om verdien av forelesningen som undervisningsform (2) – spesielt forelesningens monologiske, passiviserende og lite interaktive vesen, samt dens fokus på overflatelæring (3). Selv om undervisningsformen forelesning kan gjennomføres nær sagt over alt, har det vært noe underkommunisert i universitetssektoren at undervisningskonteksten ofte er avgjørende for hva undervisere har mulighet til å realisere av andre undervisningsformer. Denker (4) poengterer at man i denne sammenheng må skille mellom hva som rent pedagogisk lar seg realisere avhengig av antall studenter. Rammen for vår studie var en forelesning på 60 minutter om «Pedagogiske

aspekt ved praksisstudiet tilrettelegging for læring i praksis» som en del av et dagsseminar med mange andre programposter, med ca. 50 deltagere og i et fysisk auditorium. Ut fra dette ville vi å belyse hvordan man kunne øke interaktiviteten ut fra de aktuelle kontekstuelle forholdene.

Siden forelesningen var – og er – en mye kritisert undervisningsform ønsket vi å gå bak stereotypiene om forelesningen for å se på om designbasert forskning, formativ vurdering/feedback og medierende artefakt («mentometer») kunne bidra til å gjøre den mindre monologisk og mer dialogisk enn den tradisjonelt har vært (5). For også under den aktuelle forelesningen knyttet til «Praksisstudiet», var det i 2010 preget av at svært få studenter tok ordet, det ble for mye monolog og tavleundervisning fra undervisers side og det var generelt lite interaktivitet. Vi la om undervisningsdesignet i denne forelesningen for å prøve å få studentene mer engasjert, skape nye «mulighetsøyeblikk», samt få deres «stemmer» frem tidlig i seminaret siden også praksisveilederne er til stede. Vi forsøkte å legge til rette for mer interaktivitet ved hjelp av videocaser, gruppediskusjoner, responsteknologi («klikkere», TurningPoint) og plenumsdiskusjoner, som vi også har brukt i andre slike undervisningsstudier (6).

Vår undervisningsstudie har vist at gjennom disse årene har man skapt mer interaktivitet i disse forelesningene. Det har også vist seg at studentene er langt mer aktive og åpne når de får respondere anonymt via slike digitale verktøy «in situ» (istedenfor å ta ordet), og gir gjerne uttrykk for sine stressorer knyttet til at de skal ut i Den offentlige tannhelsetjenesten for første gang. Og siden alle studentresponser kommer opp «live» der og da på skjermen foran, får praksisveilederne et godt innblikk i deres praksisstressorer, slik at de kan ta høyde for dette i samtaler de har med studentene senere på dagen.

Foreløpige erfaringer og funn fra dette undervisningsseminaret ble presentert under et nasjonalt veilederseminar i odontologiske fag på OsloMet-Storbyuniversitetet og er nå publisert (1). Selv om denne undervisningsstudien er liten og setter søkelys på undervisningsdesignet i en avgrenset kontekst (én forelesning 2010–2019), så ser man likevel at slike intervensjoner skaper mer interaktivitet

FORFATTERE

Rune Johan Krumsvik, professor. Institutt for pedagogikk, Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen

Lise Øen Jones, førsteamanuensis. Institutt for samfunnspsykologi, Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen

Kristin S. Klock, professor. Institutt for klinisk odontologi, Det medisinske fakultet, Universitetet i Bergen

Eksempel på bruk av responsteknologi i forelesninger. Foto: privat.

og engasjement som kan danne grunnlag for å også se på didaktiske aspekter ved andre deler av «Praksisstudiet». Spesielt er dette aktuelt nå som det blir satset mer systematisk på videreutdanning av praksisveiledere for tannlegestudenter.

REFERANSER

1. Krumsvik R, Jones L, Klock K. Student Response System in Dental Students' Education. Using a Student Response System and Peer Discussion to Raise the Awareness of the Importance of Good Professional Communication Skills in Practice Periods. *Designs for Learning*, 2020;12: 94–8.
2. Egelandstal K, Krumsvik RJ. Clickers and Formative Feedback at University Lectures. *Education and Information Technologies*. 2017; 22: 55–74.
3. Krumsvik RJ, Ludvigsen K. Formative E-assessment in plenary lectures. *Nordic Journal of Digital Literacy*. 2012; 7: 36–54.
4. Denker KJ. Student Response Systems and Facilitating the Large Lecture Basic Communication Course: Assessing Engagement and Learning. *Communication Teacher*. 2013; 27: 50–69.
5. Krumsvik RJ. Unpacking students' situated knowledge and reflections in large lectures. *British Educational Research Association (BERA)*. 2020 (<https://www.bera.ac.uk/blog/unpacking-students-situated-knowledge-and-reflections-in-large-lectures>).
6. Ludvigsen K, Krumsvik, RJ, Furnes B. Creating formative feedback spaces in large lectures. *Computer and Education*. 2020; 88, 48–63.

Dentalstøp
Tannteknikk

@ post@dentalstoep.no
☎ 55 59 81 70
🌐 dentalstoep.no

- ➔ Monolittisk zirconia ...
Ingen porselen, ingen «chipping»
- ➔ Vi tar imot digitale avtrykk fra alle
intraorale scannere
- ➔ Arbeider på alle kjente implantatsystem

